

อัตลักษณ์ของชุมชนตลาดโบราณบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ

COMMUNITY IDENTITY OF BANG PHLI OLD MARKET, SAMUT PRAKAN PROVINCE

นิรมล ขมหวาน^{1*}
Niramon Khomwhan

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์อัตลักษณ์ของชุมชนตลาดโบราณบางพลี โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ มีวิธีการดำเนินการวิจัยคือ 1) การกำหนดประชากรกลุ่มเป้าหมายเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ กลุ่มผู้นำชุมชนที่เป็นทางการ กลุ่มผู้นำชุมชนที่ไม่เป็นทางการ และกลุ่มผู้ประกอบการร้านค้าและประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชน 2) การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการวิจัยเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง 3) การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามด้วยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การสำรวจภาคสนาม การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม การสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การจัดประชุมกลุ่มย่อย และการวิเคราะห์ข้อมูลและตีความแบบอุปนัยเพื่อสร้างข้อสรุปที่ได้จากผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า

ชุมชนตลาดโบราณบางพลีมีอัตลักษณ์ของชุมชนที่แสดงถึงความเป็นตัวตนของชุมชน ซึ่งถูกสร้างขึ้นบนพื้นฐานของความเหมือนกันทั้งด้านวัฒนธรรมประเพณี วิถีชีวิตความเป็นอยู่ และเกิดการยอมรับร่วมกันของชาวชุมชนและมีการปฏิบัติสืบต่อกันมาจนเกิดเป็นวัฒนธรรมการดำรงชีวิตที่มีลักษณะเฉพาะของชุมชน และเป็นสิ่งที่ครอบคลุมวิถีการดำเนินชีวิตของชุมชน โดยอัตลักษณ์ของชุมชนที่พบคือ 1) มีวิถีชีวิตชุมชนแบบแม่ค้าชุมชนตลาดริมน้ำ ซึ่งเป็นวิถีชีวิตจริงที่ยังหลงเหลืออยู่ในสังคม 2) มีแบบแผนอาคารสถาปัตยกรรมแบบโบราณ 3) มีประเพณีรับบัว ซึ่งเป็นประเพณีเก่าแก่และมีเพียงหนึ่งเดียวในประเทศไทย 4) มีหลวงพ่อโต อันเป็นที่เลื่อมใสและศรัทธาของประชาชนจากทั่วประเทศ ประดิษฐานอยู่ ณ วัดบางพลีใหญ่ใน 5) มีขนมพื้นบ้านและอาหารพื้นเมือง ได้แก่ ขนมสายบัว ขนมกะลา และปลาสดแดดเดียว และ 6) มีการละเล่นพื้นบ้าน ได้แก่ การเล่นกังหัน เมล็ดมะม่วง การแข่งเรือมาดและการเล่นมวยทะเล โดยอัตลักษณ์ที่ยังคงดำรงอยู่ในชุมชน ได้แก่ อัตลักษณ์การมีวิถีชีวิตแบบแม่ค้าชุมชนตลาดริมน้ำ การมีแบบแผนอาคารสถาปัตยกรรมแบบโบราณ การมีประเพณีรับบัว การมีหลวงพ่อโต การมีอาหารพื้นเมืองคือปลาสดแดดเดียว ส่วนอัตลักษณ์ที่สูญหายไปจากชุมชน ไม่มีการรื้อฟื้นกลับมา ได้แก่ อัตลักษณ์ขนมพื้นบ้านคือขนมสายบัวและขนมกะลา

¹หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

*E-mail: annswu_naka@hotmail.com

และอัตลักษณ์การเล่นพื้นบ้านคือการเล่นกังหันเมลิ็ดมะม่วง และอัตลักษณ์ที่สูญหายไปแล้วจากชุมชนแต่มีการรื้อฟื้นกลับมาให้คงอยู่ภายในชุมชน และมีการปรับเปลี่ยนเพื่อให้เข้ากับสภาพสังคมที่เปลี่ยนไป โดยนำมาอยู่ในรูปแบบของการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ภายในงานประเพณีของชุมชน ได้แก่ อัตลักษณ์การเล่นพื้นบ้านคือการแข่งเรือมาดและการเล่นมวยทะเล โดยประเพณีรับบัวถือว่าเป็นอัตลักษณ์ของชุมชนที่มีความโดดเด่นและเข้มแข็งที่สุดมีพลังศักยภาพที่แฝงอยู่ และสามารถนำมาเป็นทุนในการพัฒนาชุมชนในอนาคตได้ต่อไป

คำสำคัญ: อัตลักษณ์, อัตลักษณ์ของชุมชน, ชุมชนตลาดโบราณบางพลี

ABSTRACT

The objective of this study was to analyze the identity of the community in Bang Phli old market by using the qualitative research as a research methodology. The research procedures were as follows: 1) setting target population to provide key information, i.e. group of formal community leaders, group of informal community leaders, and group of traders and residents in the community; 2) collecting information by conducting the research of relevant documents and 3) collecting field data by using research tools which are Field observation, Non-participant observation, Participant observation, In-depth interview, Subgroup discussion and Analytic induction to create a conclusion obtained from the results of the research.

The results of the study indicated that the identity of the community in Bang Phli old market was established on the similarities in terms of cultures, traditions, and lifestyles which are mutually accepted by the residents and are continuously conducted and inherited until they become a unique culture and lifestyle of the community that cover every convention in community. Identities of the community that are found in the research are as follows: 1) lifestyle of merchants in river market which is a real lifestyle that still remains in the society, 2) traditional building design and architecture, 3) Rub-Bua tradition, an old-age tradition performed only in this place of Thailand, 4) Luang Phor Toh, Wat Bang Phli Yai Nai, the respectable Buddha image that is admired by the people across the country, 5) traditional snacks and foods, i.e. Khanom Saibua, Khanom Kala, and dried salted snake skin gourami and 6) traditional games, i.e. mango seed windmill, boat racing, and sea boxing. The identities that still exist in the community are lifestyle of merchants in the river market, traditional building design and architecture, Rub-Bua tradition, Luang Phor Toh, and dried salted snake skin gourami. The identities that went missing from the community and have never been retrieved are traditional snacks which are Khanom Saibua and Khanom Kala, and the traditional game named mango seed windmill. The identities that

disappeared from the community but were retrieved to the community and adjusted to be suitable for the modern society are boat racing and sea boxing. They are included in the activities that are arranged in the community festivals. The most outstanding and strongest identity is Rub-Bua tradition which has a hidden potential and can be used for further development of the community in the future.

Keywords: Identity, Community Identity, Community in Bang Phli Old Market

บทนำ

ชุมชนตลาดโบราณบางพลีเป็นชุมชนตลาดริมน้ำที่มีประวัติศาสตร์ความเป็นมาที่ยาวนานกว่า 150 ปี ถูกสร้างในช่วงปี พ.ศ. 2400 ในพื้นที่ตำบลบางพลีใหญ่ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ (ชูศรี สัตยานนท์, 2551) ถือเป็นชุมชนตลาดโบราณอีกแห่งหนึ่งที่ยังคงดำรงอยู่ในสังคมไทย ไม่ได้ล่มสลายหรือสูญหายไปพร้อมความเจริญที่ถาโถมเข้ามา ถึงแม้ว่าจะได้รับผลกระทบอย่างหนักจากนโยบายการพัฒนาประเทศก็ตาม พร้อมกับยังเป็นชุมชนที่ได้ส่งสมคุณค่าทางประวัติศาสตร์ วิถีชีวิต ประเพณี วัฒนธรรมที่ดำรงไว้อย่างมากมายบนพื้นฐานของการรักษาอัตลักษณ์ชุมชนร่วมกัน

ความเป็นอัตลักษณ์ของชุมชนที่แสดงถึงความเป็นตัวตนของชุมชนนั้นจึงมักแสดงออกให้เห็นผ่านประเพณี วัฒนธรรม หรือวิถีชีวิตของชาวชุมชนที่เป็นลักษณะเฉพาะของชุมชน ซึ่งถูกสร้างขึ้นบนพื้นฐานของความเหมือนกันและเกิดการยอมรับซึ่งกันและกัน ตามที่ธีรยุทธ บุญมี (2547) ได้กล่าวไว้ว่า อัตลักษณ์ชุมชน หมายถึง ตัวตนและอัตลักษณ์ร่วมของสมาชิกในชุมชนที่ผ่านกระบวนการยอมรับซึ่งกันและกันภายในกลุ่ม ความพยายาม ความต้องการ หรือประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหา ร่วมกัน ดังเช่น การมีประเพณีรับบัวซึ่งเป็นประเพณีเก่าแก่ที่มีการสืบทอดมาอย่างยาวนาน หรือการมีวิถีชีวิตแบบชุมชนตลาดริมน้ำที่ชาวชุมชนยังคงใช้เรือในการเดินทางไปมาหาสู่กัน ซึ่งอัตลักษณ์ของชุมชนนั้นถือได้ว่าเป็นสิ่งที่มีคุณค่าและเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาชุมชนเป็นอย่างมาก ทำให้หน่วยงานราชการนำโดยสภาวัฒนธรรม และเทศบาลตำบลบางพลี ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญที่ชาวชุมชนควรจะร่วมกันรักษาความเป็นอัตลักษณ์ของชุมชนเอาไว้ จึงได้เข้ามาพัฒนาชุมชนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่สำคัญของอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ในลักษณะของตลาดโบราณที่มีความโดดเด่นและมีลักษณะเฉพาะตัวในด้านอัตลักษณ์ของชุมชน

แต่อย่างไรก็ตามผลของการพัฒนาที่เกิดขึ้นไม่สามารถทำให้ชุมชนตลาดโบราณบางพลีเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่มีความโดดเด่นและมีลักษณะเฉพาะตัวในด้านอัตลักษณ์ของชุมชนได้ เนื่องจากสิ่งที่แสดงถึงความเป็นอัตลักษณ์ของชุมชน เช่น ประเพณี วัฒนธรรม วิถีชีวิตที่มีลักษณะเฉพาะของชุมชนและมีความแตกต่าง ๆ จากชุมชนอื่น ๆ นั้นยังไม่ได้ถูกนำเสนอผ่านบริบทของการท่องเที่ยวหรือเป็นจุดขายเพื่อการพัฒนาด้านเศรษฐกิจของชุมชนได้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากชาวชุมชนยังไม่รู้จักว่าอะไรคืออัตลักษณ์ของชุมชน และยังไม่รู้จักว่าจะสามารถนำอัตลักษณ์ของชุมชนมาพัฒนาชุมชนได้อย่างไร ด้วยเหตุนี้จึงส่งผลให้ชุมชนยังไม่เป็นที่รู้จักหรือนักท่องเที่ยวและคนภายนอกมากนักหรือเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สามารถดึงดูดให้คนมาท่องเที่ยวยังชุมชนได้

ดังนั้นเพื่อให้ชุมชนตลาดโบราณบางพลีสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่มีความโดดเด่นและมีลักษณะเฉพาะตัวในด้านอัตลักษณ์ของชุมชนได้แต่อย่างแท้จริง การศึกษาอัตลักษณ์ของชุมชนจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาของชุมชนอย่างมาก เพราะอัตลักษณ์ของชุมชนนอกจากจะแสดงให้เห็นถึงความเป็นตัวตนของชุมชนแล้ว ยังเป็นสิ่งที่มีความค่าและสามารถนำมาเป็นทุนในการพัฒนาชุมชนให้เกิดประโยชน์ได้ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อการยกระดับคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของชาวชุมชนและอาจนำไปสู่การต่อยอดเพื่อการพัฒนาเป็นชุมชนที่เข้มแข็งและมีศักยภาพได้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์อัตลักษณ์ของชุมชนตลาดโบราณบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาอัตลักษณ์ของชุมชนตลาดโบราณบางพลีเพื่อวิเคราะห์อัตลักษณ์ของชุมชนว่าคืออะไร และมีลักษณะอย่างไร ภายใต้กรอบแนวคิดและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งแนวคิดอัตลักษณ์ แนวคิดประวัติศาสตร์ท้องถิ่น แนวคิดวิถีชุมชน

2. ขอบเขตพื้นที่

พื้นที่ในการศึกษา คือ ชุมชนตลาดโบราณบางพลี ตั้งอยู่ริมคลองสำโรงในพื้นที่ของชุมชนหลวงพ่อดำ ตำบลบางพลีใหญ่ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ โดยมีอาณาเขตติดต่อแสดงดังภาพที่ 1 ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับอาคารบ้านเรือนของประชาชน

ทิศใต้ ติดต่อกับคลองสำโรง

ทิศตะวันออก ติดต่อกับวัดบางพลีใหญ่ใน (วัดหลวงพ่อดำ)

ทิศตะวันตก ติดต่อกับอาคารที่ทำการธนาคารออมสินเก่า

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. การกำหนดประชากรกลุ่มเป้าหมายเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญดังนี้

1.1 กลุ่มผู้นำชุมชนที่เป็นทางการ ได้แก่ ประธานสภาวัฒนธรรมอำเภอบางพลี นายกเทศมนตรีตำบลบางพลี รองนายกเทศมนตรีตำบลบางพลี กำนันตำบลบางพลีใหญ่ ประธานชุมชนหลวงพ่อดำ และประธานชุมชนธารา

1.2 กลุ่มผู้นำชุมชนที่ไม่เป็นทางการจำนวน 10-15 คน ได้แก่ เจ้าอาวาสวัดบางพลีใหญ่ใน พระสงฆ์วัดบางพลีใหญ่ใน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบางพลีใหญ่ใน คณะครูโรงเรียนวัดบางพลีใหญ่ใน ผู้อาวุโส ปราชญ์ชาวบ้าน

1.3 กลุ่มผู้ประกอบการร้านค้าและประชาชนที่อาศัยอยู่ภายในชุมชนตลาดโบราณบางพลีจำนวน 10-15 คน

ภาพที่ 1 พื้นที่บริเวณชุมชนตลาดโบราณบางพลี
ที่มา: ตลาดบางพลี (2557)

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการวิจัยเอกสาร ได้แก่ หนังสือ บทความ เอกสารการสัมมนาเชิงวิชาการ วิทยานิพนธ์ และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
3. การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ด้วยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่
 - 3.1 การสำรวจภาคสนาม โดยผู้วิจัยทำการลงพื้นที่สำรวจชุมชนก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม เพื่อให้ทราบถึงลักษณะทางกายภาพและขอบเขตในเชิงพื้นที่ของชุมชน
 - 3.2 การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม โดยผู้วิจัยได้เข้าไปยังชุมชนเสมือนนักท่องเที่ยวเพื่อสังเกตวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของชาวชุมชน ลักษณะทางกายภาพของชุมชน และความสัมพันธ์ของชาวชุมชน โดยไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมกับชาวชุมชน เพื่อให้ทราบถึงข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับชุมชนตลาดโบราณบางพลี
 - 3.3 การสังเกตแบบมีส่วนร่วม โดยผู้วิจัยได้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางชุมชนจัดขึ้น ได้แก่ งานประเพณีรับบัว ประจำปี พ.ศ. 2555 ระหว่างวันที่ 26-29 ตุลาคม พ.ศ. 2555 และทำการสังเกต

การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตั้งแต่ก่อนก่อนดำเนินกิจกรรมจนกระทั่งหลังจากการดำเนินกิจกรรมจบลงไปแล้ว ซึ่งจะทำให้ทราบถึงวิถีชีวิตของชาวชุมชน รวมทั้งลักษณะเฉพาะหรือจุดเด่นของแต่ละกิจกรรม อันบ่งบอกถึงอัตลักษณ์ของชุมชนได้

3.4 การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก โดยการสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลผู้ให้ข้อมูล โดยผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ด้วยตนเองและมีการกำหนดประเด็นในการสัมภาษณ์คือ

3.4.1 ประวัติศาสตร์ความเป็นมาของชุมชน

3.4.2 การเปลี่ยนแปลงของชุมชนตลาดโบราณบางพลีตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

3.4.3 อะไรที่บ่งบอกถึงความเป็นชุมชนตลาดโบราณบางพลี

3.4.4 ประเพณี ความเชื่อ ค่านิยม การประกอบพิธีกรรม ลักษณะเฉพาะหรือจุดเด่นที่ไม่เหมือนใครของชุมชนตลาดโบราณบางพลีทั้งในอดีตและปัจจุบันมีอะไรบ้าง อะไรที่หายไป อะไรที่กลับมา อะไรที่คงอยู่จนถึงปัจจุบัน อาทิ ภาษา การแต่งกาย อาหาร สถาปัตยกรรมและลักษณะที่อยู่อาศัย การละเล่น ดนตรี และศิลปะการแสดงพื้นบ้าน เป็นต้น

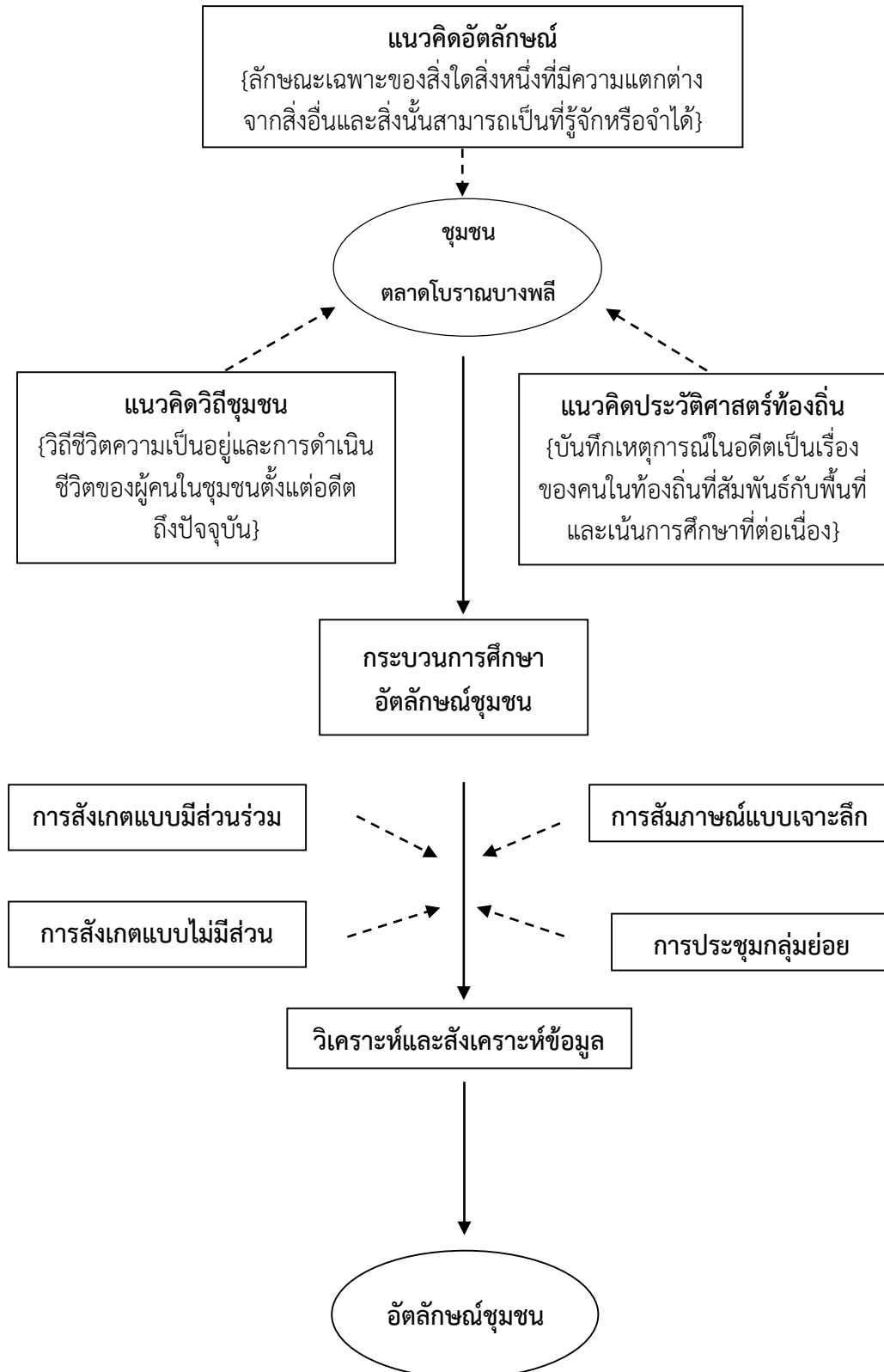
3.4.5 ภูมิปัญญาท้องถิ่นภายในชุมชนที่เป็นลักษณะเฉพาะหรือจุดเด่นที่สามารถสร้างรายได้ให้แก่ชาวชุมชน

3.5 การจัดประชุมกลุ่มย่อย คือการร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นใน เพื่อให้ได้ข้อสรุปร่วมกัน โดยมีจำนวนผู้เข้าร่วมประชุม ได้แก่ ผู้ประกอบการร้านค้าและประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนตลาดโบราณบางพลี ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบางพลีใหญ่ใน เจ้าอาวาสวัดบางพลีใหญ่ใน ประธานชุมชนหลวงพ่อดำ และกำหนดประเด็นในการประชุมกลุ่มย่อย คือ เรื่องของประวัติศาสตร์ความเป็นมา วิถีชุมชน อะไรที่บ่งบอกถึงความเป็นชุมชนตลาดโบราณบางพลีและลักษณะเฉพาะหรือจุดเด่นที่ไม่เหมือนใครของชุมชนตลาดโบราณบางพลีทั้งในอดีตและปัจจุบันที่แสดงถึงความเป็นตัวตนหรืออัตลักษณ์ของชุมชน

4. การจดบันทึกข้อมูลภาคสนาม โดยผู้วิจัยมีการจดบันทึกข้อมูลภาคสนามในระหว่างการเก็บรวบรวมข้อมูล และหลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมกับการบันทึกภาพ

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล โดยผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลแบบอุปนัย คือการตีความสร้างข้อสรุปข้อมูลจากการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ด้วยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การสังเกต การสัมภาษณ์ และการประชุมกลุ่มย่อย และทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยด้วยวิธีการเขียนพรรณนาเชิงวิเคราะห์เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของชุมชนและสิ่งที่แสดงถึงความเป็นอัตลักษณ์ของชุมชนตลาดโบราณบางพลีและนำเสนอข้อมูลในลักษณะของการบรรยายภาพ พร้อมภาพประกอบในบางตอน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่องการศึกษาลักษณะของชุมชนตลาดโบราณบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า อัตลักษณ์ของชุมชนสามารถแสดงถึงความเป็นตัวตนของชุมชนซึ่งถูกสร้างขึ้นบนพื้นฐานของความเหมือนกันทั้งด้านวัฒนธรรมประเพณี วิถีชีวิตความเป็นอยู่ และเกิดการยอมรับร่วมกันและมีการปฏิบัติสืบทอดกันมาจนเกิดเป็นวัฒนธรรม การดำรงชีวิตที่มีลักษณะเฉพาะของชุมชน และเป็นสิ่งที่ครอบคลุมวิถีการดำเนินชีวิตของชุมชน โดยอัตลักษณ์ของชุมชนตลาดโบราณบางพลีที่พบคือ

1. การที่ชาวชุมชนยังคงมีวิถีชีวิตแบบชุมชนแม่ค้าตลาดริมน้ำ ที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นอัตลักษณ์ที่ยังคงดำรงอยู่ในชุมชน ไม่ได้เกิดจากการสร้างอัตลักษณ์ขึ้นใหม่ ดังจะเห็นได้จากการที่ชาวชุมชนมีการตั้งบ้านเรือนอยู่ริมคลองสำโรง ยังมีการใช้เรือในการเดินทางไปมาหาสู่กันและใช้เรือพายขายของของชาวบ้านในละแวกนั้น ยังมีการใช้ประโยชน์จากคลองสำโรง ความเป็นเครือข่ายยังคงมีบทบาทสำคัญต่อความสัมพันธ์ทางสังคมของชาวชุมชนที่มักจะแสดงออกผ่านการเคารพผู้อาวุโสหรือการช่วยเหลือและพึ่งพาอาศัยกันภายใต้การผสมผสานอย่างกลมกลืนทางวัฒนธรรมระหว่างไทยและจีน จึงเป็นวิถีชุมชนที่มีลักษณะเฉพาะตัว ไม่ได้เกิดจากการประดิษฐ์หรือจำลองวิถีชีวิตเหมือนดังชุมชนตลาดอื่น ๆ ในปัจจุบัน

2. มีแบบแผนอาคารสถาปัตยกรรมแบบโบราณที่ยังคงหลงเหลืออยู่ในสังคมไทย และสามารถดำรงอยู่ท่ามกลางแบบแผนสถาปัตยกรรมแบบใหม่ที่แวดล้อมชุมชนอันแสดงให้เห็นถึงความเป็นอัตลักษณ์ที่ยังคงดำรงอยู่ในชุมชน โดยพบว่าอาคารสถาปัตยกรรมภายในชุมชนมีลักษณะเป็นโครงสร้างไม้ทั้งหมด หลังคาอาคารบ้านเรือนมีลักษณะเป็นหลังคาทรงสูง มีทั้งหลังคาทรงปั้นหยาและหลังคาทรงจั่ว มุงหลังคาด้วยกระเบื้องว่าวซึ่งเป็นกระเบื้องดินเผา มีลักษณะเป็นลายข้าวหลามตัด มีการใช้ประตูบานเฟี้ยมซึ่งเป็นประตูไม้ที่สามารถเปิดปิดที่ละบานกินพื้นที่น้อย และเปิดกว้างได้ตลอดแนว เหมาะสำหรับการใช้พื้นที่ด้านหน้าเพื่อทำการค้าขาย ด้านบนประตูมีการติดตั้งป้ายชื่อร้านที่มีการใช้ทั้งตัวอักษรไทยและจีน ส่วนใหญ่จะใช้อักษรไทยคู่กับอักษรจีนสีทอง รวมทั้งมีการก่อสร้างอาคารทรงปั้นหยาไว้ตรงหัวมุมของชุมชน มีลักษณะเป็นเรือนไม้สองชั้น หลังคาทรงปั้นหยาซึ่งเป็นอาคารที่มีความโดดเด่นอย่างมาก

3. มีประเพณีรับบัวซึ่งเป็นประเพณีเก่าแก่มีการสืบทอดมาตั้งแต่สมัยโบราณ และเป็นประเพณีที่มีเพียงหนึ่งเดียวในประเทศไทย ซึ่งมีรูปแบบหรือการประกอบพิธีกรรมที่มีลักษณะเฉพาะที่ไม่เหมือนใคร ตรงกับวันขึ้น 14 ค่ำ เดือน 11 (ก่อนวันออกพรรษา 1 วัน) ซึ่งถือเป็นอัตลักษณ์ที่ยังคงดำรงอยู่ในชุมชน และยังมีพลังหรือศักยภาพที่แฝงอยู่ เนื่องจากชาวชุมชนยังคงให้ความสำคัญและเข้ามามีส่วนร่วมต่อการจัดงานประเพณีรับบัว และร่วมกันอนุรักษ์ สืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งสามารถนำมาเป็นทุนในการพัฒนาชุมชนตลาดโบราณบางพลี โดยในงานประเพณีรับบัวนั้นจะประกอบพิธีกรรมภายใต้การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การแสดงการเล่นพื้นบ้าน การจำลองวิถีชีวิตในอดีต การประกวดหนุ่มสาวรับบัว การประกวดขวัญใจแม่ค้า การตักบาตรพระทางเรือ เป็นต้น และการแห่เรือหลวงพ่โตไปตามลำคลองสำโรงเพื่อให้ประชาชนที่อยู่สองฝั่งคลองสำโรงได้นมัสการหลวงพ่โตด้วยดอกบัว

4. มีหลวงพ่โตประดิษฐานอยู่ ณ วัดบางพลีใหญ่ใน ซึ่งถือเป็นอัตลักษณ์ที่ยังคงดำรงอยู่ในชุมชน และยังมีพลังหรือศักยภาพที่แฝงอยู่ เนื่องจากเป็นพระพุทธรูปที่มีชื่อเสียง และเป็นທີ່เลื่อมใส

และศรัทธาของประชาชนจากทั่วประเทศ สามารถเป็นพลังยึดเหนี่ยวจิตใจของผู้คนในการดำรงชีวิต และเป็นพระพุทธรูปที่มีความแตกต่างจากที่อื่น ๆ โดยหลวงพ่อดโตที่ประดิษฐานอยู่ ณ วัดบางพลีใหญ่ใน ไม่ใช่พระพุทธรูปที่เกิดจากการสร้างขึ้นโดยชาวชุมชนหรือชาวบ้านในละแวกนั้นเหมือนดังเช่น หลวงพ่อดโตตามวัดต่าง ๆ ของประเทศไทย แต่เป็นพระพุทธรูปที่ลอยน้ำมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา และมีตำนานประวัติที่เล่าสืบต่อกันมาว่าเป็นพระพุทธรูปที่บังเกิดปาฏิหาริย์ไหลล่องรอนแรมมาตาม ลำน้ำเจ้าพระยาพร้อมกับพระพุทธรูปอีก 2 องค์ คือ หลวงพ่อดโตบ้านแหลม จังหวัดสมุทรสงคราม และหลวงพ่อดโต จังหวัดฉะเชิงเทรา มาตราว่าประชากรชาวเมืองสมัยอยุธยาอารานาลงสู่แม่น้ำสำคัญนี้ เพื่อหลบหลีกข้าศึกและภัยสงครามอันตรายจากพม่า โดยหลวงพ่อดโตบ้านแหลม อารานาขึ้นจากน้ำ องค์ที่ 1 หลวงพ่อดโต อารานาขึ้นจากน้ำองค์ที่ 2 และหลวงพ่อดโต อารานาขึ้นจากน้ำองค์ที่ 3 ตามลำดับ (พระครูวุฒิชัยธรรมสุนทร, 2514)

5. มีขนมพื้นบ้านและอาหารพื้นเมือง ได้แก่ ขนมสายบัวที่มีลักษณะคล้ายกับขนมกล้วย เป็นชั้นกลม ๆ สีน้ำตาล โรยหน้าด้วยมะพร้าว ซึ่งเกิดจากการนำวัตถุดิบที่มีอยู่ในชุมชนคือสายบัว มาแปรรูปทำเป็นขนม เนื่องจากในอดีตคลองสำโรงมีบัวเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติมากมาย นอกจากนี้ ยังมีขนมกะลาที่มีลักษณะเป็นแผ่นกลม ๆ กว้าง ๆ แต้มจุดสีแดงตรงกลาง สีของขนมจะมีสีน้ำตาล คล้ายสีของกะลามะพร้าว จึงเรียกว่าขนมกะลา ขนมชนิดนี้มีความโดดเด่นในด้านของรูปร่างลักษณะ และชื่อที่ใช้เรียกขนม ในละแวกนี้สามารถหาซื้อได้ทั้งที่ชุมชนตลาดโบราณบางพลีเพียงแห่งเดียว ซึ่งในปัจจุบันขนมทั้งสองชนิดนี้ไม่ได้มีการผลิตและจำหน่ายภายในชุมชนแล้ว และพลาสติกแฉกเดียว ซึ่งเป็นอาหารพื้นเมืองประจำท้องถิ่นบางพลีที่มีลักษณะเฉพาะในด้านรสชาติ และความนุ่มนวล ของเนื้อปลา ซึ่งสืบเนื่องจากในอดีตที่ผ่านมาบริเวณคลองสำโรงมีพลาสติกอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ตามธรรมชาติ ชาวชุมชนในสมัยก่อนจึงนิยมหาปลาทำกินกัน เมื่อเหลือกินแล้วจึงหาวิธีที่จะทำให้ พลาสติกอยู่ได้นาน จึงคิดทำพลาสติกแฉกเดียว จนเป็นที่ถูกใจในรสชาติและเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยว เป็นจำนวนมาก ซึ่งขนมพื้นบ้านทั้งสองชนิดตามที่ถูกกล่าวมานี้เป็นอัตลักษณ์ของชุมชนที่สูญหายไป แล้วไม่ได้มีการรื้อฟื้นกลับมา อันเนื่องมาจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนไป แต่อัตลักษณ์ด้านอาหารพื้นเมืองนั้น กลับพบว่าเป็นอัตลักษณ์ของชุมชนที่ยังคงดำรงอยู่ในชุมชน

6. มีการละเล่นพื้นบ้าน ได้แก่ การเล่นกังหันเมลิ็ดมะม่วง ซึ่งเกิดจากการนำวัสดุในท้องถิ่น คือ เมลิ็ดมะม่วงแห้งมาดัดแปลงทำเป็นของเล่นพื้นบ้าน สืบเนื่องจากในอดีตบริเวณโดยรอบชุมชน มีการปลูกมะม่วงพันธุ์น้ำดอกไม้เป็นจำนวนมาก ทำให้เด็ก ๆ ในชุมชนมีการนำเมลิ็ดมะม่วงมา ดัดแปลงเป็นอุปกรณ์ในการเล่น แต่ปัจจุบันการละเล่นชนิดนี้ไม่ได้ปรากฏอยู่ในชุมชนแล้ว นอกจากนี้ ยังมีการแข่งเรือมาด ซึ่งเป็นที่นิยมอย่างมากในอดีต เนื่องจากชุมชนตั้งอยู่ริมคลองสำโรงและมีการใช้ เรือในการเดินทางไปมาหาสู่กัน ชาวชุมชนและบ้านใกล้เคียงก็นิยมนำเรือมาแข่งขันกันโดยเฉพาะ ในช่วงงานบุญหรืองานประเพณีในชุมชน โดยเรือที่นิยมนำมาแข่งขันกันคือเรือมาด เนื่องจากเรือมาด เป็นเรือเก่าแก่ของภาคกลาง และชาวชุมชนจะนิยมใช้เรือชนิดนี้ในการเดินทาง และการเล่นมวยทะเล ที่นิยมเล่นกันอย่างแพร่หลายในภาคใต้ แต่เนื่องจากชุมชนตั้งอยู่ริมคลองสำโรงซึ่งใกล้กับน้ำ เด็ก ๆ ก็จะ นิยมการละเล่นชนิดนี้เป็นอย่างมาก ซึ่งอัตลักษณ์ด้านการละเล่นพื้นบ้านตามที่ถูกกล่าวมาทั้งหมดนี้ จะเห็นได้ว่าเป็นอัตลักษณ์ของชุมชนที่สูญหายไป โดยเฉพาะการละเล่นกังหันเมลิ็ดมะม่วง แต่ใน ขณะเดียวกันการแข่งเรือมาดและการเล่นมวยทะเลได้มีการรื้อฟื้นกลับมาให้คงอยู่ในชุมชน และ

มีการปรับเปลี่ยนให้เข้ากับสภาพสังคมที่เปลี่ยนไป โดยการนำมาอยู่ในรูปแบบของการแสดง การละเล่นในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ภายในงานประเพณีของชุมชนทั้งงานย้อนรอยตลาดโบราณบางพลี และงานประเพณีรับบัว

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาอัตลักษณ์ของชุมชนตลาดโบราณบางพลีพบว่า อัตลักษณ์ของชุมชนสามารถแสดงให้เห็นถึงความเป็นตัวตนของชุมชนอันเกิดจากการให้ความหมายหรือค่านิยมของสมาชิกชุมชนบนพื้นฐานของความเหมือนกันทั้งด้านวัฒนธรรมประเพณี วิถีชีวิตความเป็นอยู่ จนเกิดการยอมรับซึ่งกันและกัน มีการปฏิบัติต่อกันมาจนเกิดเป็นวัฒนธรรมการดำรงชีวิตที่มีลักษณะเฉพาะของชุมชน และมีความแตกต่างจากชุมชนอื่น ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ เสกสรรค์ ศรสรพิสุทธิ์ (2547 อ้างถึง นุชจรินทร์ ทับทิม, 2553) ที่ได้กล่าวไว้ว่า อัตลักษณ์ของชุมชนเกิดจากการอยู่ร่วมกัน การมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน มีประสบการณ์ในการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันของคนในชุมชน จนก่อเกิดเป็นกฎเกณฑ์ ระเบียบปฏิบัติ ธรรมเนียมประเพณีของชุมชน และมีการปฏิบัติต่อกันมาจนเกิดเป็นวัฒนธรรมการดำรงชีวิตของชุมชน ดังเช่น อัตลักษณ์ของการมีประเพณีรับบัวซึ่งแสดงให้เห็นว่าชาวชุมชนเกิดการยอมรับซึ่งกันและกันว่าประเพณีรับบัวนั้นเป็นประเพณีที่เก่าแก่และมีคุณค่าทางวัฒนธรรมของชุมชนทำให้มีการสืบทอดและอนุรักษ์ให้คงอยู่มาจนถึงปัจจุบัน จึงถือได้ว่าเป็นอัตลักษณ์ที่ยังคงดำรงอยู่และมีคุณค่าต่อชุมชน ส่วนอัตลักษณ์ด้านอื่น ๆ ของชุมชน เช่น การละเล่นพื้นบ้านของชุมชนคือการเล่นกังหัน เมล็ดมะม่วงก็แสดงให้เห็นถึงความเป็นตัวตนของชุมชนเช่นกัน แต่อัตลักษณ์เหล่านี้กลับสูญหายไปแล้วจากชุมชน ไม่ได้มีการรื้อฟื้นกลับมา ทั้งนี้อาจจะเกิดขึ้นจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนไป เห็นได้ชัดคือการเกิดขึ้นของการคมนาคมทางบกทำให้ความเจริญต่าง ๆ แผ่ขยายเข้ามาสู่ชุมชน ประกอบกับเยาวชนในยุคใหม่ไม่สนใจการละเล่นพื้นบ้านแล้วจึงเป็นสาเหตุที่ทำให้การละเล่นดังกล่าวสูญหายไปจากชุมชน หรือชนมพื้นบ้านของชุมชน ได้แก่ ขนมหายบัว หรือขนมกะลา ซึ่งเคยเป็นขนมพื้นบ้านของชาวชุมชนในอดีต แต่ปัจจุบันได้สูญหายไปจากชุมชนแล้ว ไม่ได้มีการรื้อฟื้นกลับมา ทั้งนี้อาจจะเกิดขึ้นจากสภาพสังคมหรือสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไปของธรรมชาติทำให้ชนจำพวกนี้ไม่มีการผลิตขึ้นในชุมชน อันเนื่องมาจากขาดวัตถุดิบในการผลิตที่หาได้ภายในชุมชน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าอัตลักษณ์ล้วนเป็นสิ่งที่ไม่แน่นอนตายตัว สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาเช่นกันเมื่อสภาพสังคมหรือสภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไปหรือมีเงื่อนไขของเวลาเข้ามาเกี่ยวข้อง ดังเช่นตามที่ริชาร์ด เจนกินส์ ได้กล่าวไว้ว่าอัตลักษณ์ไม่ใช่สิ่งที่มีอยู่แล้วในตัวของมันเองหรือกำเนิดขึ้นมาพร้อมคนหรือสิ่งของ แต่เป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นและมีลักษณะของความเป็นพลวัตอยู่ตลอดเวลา (Jenkins, 1996) แต่ในขณะเดียวกันก็ยังพบว่ามีอัตลักษณ์ของชุมชนส่วนหนึ่งที่สูญหายไปแล้วจากชุมชน แต่ชาวชุมชนได้มีการรื้อฟื้นกลับมาให้คงอยู่ภายในชุมชน เช่น การละเล่นชกมวยทะเลหรือการแข่งขันเรือมอด ซึ่งเป็น การละเล่นที่นิยมอย่างมากในอดีต เนื่องจากชาวชุมชนได้เล็งเห็นถึงคุณค่าทางอัตลักษณ์ที่ยังหลงเหลืออยู่ จึงมีการรื้อฟื้นกลับมาให้คงอยู่ในชุมชน แต่มีการปรับเปลี่ยนการนำเสนออัตลักษณ์เหล่านี้ให้เข้ากับสภาพสังคมที่เปลี่ยนไป โดยการนำมาอยู่ในรูปแบบของการจัดกิจกรรมเพื่อการท่องเที่ยวภายในงานประเพณีของชุมชนทั้งงานย้อนรอยตลาดโบราณบางพลี และงานประเพณีรับบัว จะเห็นได้ว่าจากเดิมการละเล่นพื้นบ้านเหล่านี้เป็นอัตลักษณ์ดั้งเดิมของชาวชุมชนและได้สูญหายไป แต่เมื่อกระแส

การท่องเที่ยวเข้ามา จึงมีการปรับเปลี่ยนโดยการรื้อฟื้นอัตลักษณ์ของชุมชนเหล่านี้มานำเสนอ ในลักษณะของการจัดกิจกรรมการแสดงเพื่อการท่องเที่ยวตลาดโบราณให้นักท่องเที่ยวได้ชมมากกว่าที่จะเป็นการหวนกลับไปสู่อัตลักษณ์ดั้งเดิมที่เป็นการละเล่นพื้นบ้านจริง ๆ ของชุมชน เพื่อเป็นการรื้อฟื้น วัฒนธรรมที่ดwindงและต้องการปลูกฝังให้ลูกหลานรักและหวงแหนในวัฒนธรรมประเพณีงามของชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของดวงกมล เวชวงศ์ (2553) ที่ได้กล่าวถึง การนำเสนออัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ ของชาวยวนบ้านต้นตาลไว้ว่า กระแสการท่องเที่ยวที่เข้ามาในชุมชนได้ทำให้ชาวยวนบ้านต้นตาล ปรับเปลี่ยนอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ยวนขึ้นใหม่หรือนิยามความเป็นยวนขึ้นมาใหม่ โดยหวนกลับไปหา ความเป็นยวนแบบดั้งเดิมเพื่อนำมาเป็นจุดขายในการท่องเที่ยว แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ ที่ถูกแสดงออกมาผ่านสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมในสถานที่ต่าง ๆ ก็ไม่ได้เป็นการนำเสนอโดยหวนกลับไป หาความเป็นยวนดั้งเดิมเสียทั้งหมด แต่ได้มีการปรับให้มีความสวยงาม แปลกใหม่ และมีความตื่นตาตื่นใจ มากขึ้นด้วย โดยชาวบ้านได้นำเสนออัตลักษณ์ ความเป็นยวนของพวกเขาผ่านสถานที่ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับธุรกิจการท่องเที่ยวในชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ของหอวัฒนธรรมพื้นบ้านไทยยวนและ ตลาดทำน้ำโบราณต้นตาลอันเป็นสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญของชุมชน

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาอัตลักษณ์ของชุมชนตลาดโบราณบางพลีสามารถสรุปได้ว่าอัตลักษณ์ของชุมชน ตลาดโบราณบางพลีคือตัวตนของชุมชนอันเกิดจากการให้ความหมายหรือคำนิยามของชาวชุมชน โดยไม่ได้มีลักษณะเป็นเอกภาพหรือหนึ่งเดียวแต่มีหลายอัตลักษณ์ที่ประกอบสร้างขึ้นโดยชาวชุมชน บนพื้นฐานของความเหมือนกันในด้าน ประวัติศาสตร์ วิถีชีวิต ประเพณี วัฒนธรรม ผ่านประสบการณ์ ความทรงจำ เรื่องราวและเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ชาวชุมชนมีร่วมกัน จนทำให้ชาวชุมชนได้ตระหนักถึง ลักษณะร่วมของชุมชนหรือเกิดสำนึกร่วมของชุมชนและเข้าใจว่าชุมชนของเรามีลักษณะแตกต่างไป จากชุมชนอื่นอย่างไร จนนำไปสู่การยอมรับซึ่งกันและกัน และก่อเกิดเป็นกฎเกณฑ์ ระเบียบวิธีปฏิบัติ ธรรมเนียมประเพณีของชุมชนที่มีการปฏิบัติสืบทอดกันมาจนเกิดเป็นวัฒนธรรมการดำรงชีวิตที่มี ลักษณะเฉพาะของชุมชนและมีความแตกต่างจากชุมชนอื่น ซึ่งอัตลักษณ์ของชุมชนนั้นมีลักษณะเป็น พลวัตที่สามารถเปลี่ยนแปลงไปตามบริบทของสังคม จึงทำให้อัตลักษณ์ของชุมชนมีสถานะที่แตกต่าง กันออกไป ทั้งอัตลักษณ์ที่มีสถานะคงอยู่ อัตลักษณ์ที่สูญหายไปไม่มีการรื้อฟื้นกลับมา และอัตลักษณ์ ที่สูญหายไปแต่มีการรื้อฟื้นกลับมา โดยอัตลักษณ์ของชุมชนตลาดโบราณบางพลีนั้นประกอบไปด้วย 1) การมีวิถีชีวิตแบบแม่ค้าชุมชนตลาดริมน้ำซึ่งเป็นวิถีชีวิตจริงที่ยังหลงเหลืออยู่ในสังคม 2) มีแบบแผน อาคารสถาปัตยกรรมแบบโบราณ 3) มีประเพณีรับบัว ซึ่งเป็นประเพณีเก่าแก่และมีเพียงหนึ่งเดียว ในประเทศไทย 4) มีหลวงพ่อโต อันเป็นที่เลื่อมใสและศรัทธาของประชาชนจากทั่วประเทศ ประดิษฐานอยู่ ณ วัดบางพลีใหญ่ใน 5) มีขนมพื้นบ้านและอาหารพื้นเมือง ได้แก่ ขนมสายบัว ขนมกะลา และปลาสด แดดเดียว และ 6) มีการละเล่นพื้นบ้าน ได้แก่ การเล่นกังหันเมลิ็ดมะม่วง การแข่งเรือมาดและการเล่น มวยทะเล

ซึ่งอัตลักษณ์ของชุมชนตลาดโบราณบางพลีนั้นสามารถนำมาเป็นเครื่องมือหรือกลไกต่อ การพัฒนาชุมชนในด้านต่าง ๆ เพื่อการเพิ่มศักยภาพให้กับชุมชนอันจะนำไปสู่การเป็นชุมชนเข้มแข็ง ที่สามารถพึ่งตนเองได้ เนื่องจากอัตลักษณ์ของชุมชนมีศักยภาพที่แฝงอยู่และเป็นทุนของชุมชน

ที่สามารถพัฒนาชุมชนไปสู่ความยั่งยืนได้ ดังเช่น อาจมีการนำอัตลักษณ์มาพัฒนาชุมชนด้านเศรษฐกิจ โดยเฉพาะการจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวตลาดโบราณของชุมชน ทั้งการจัดจุดสาธิตการทำขนมสายบัว จัดแข่งขันเรือมอด หรือการจัดล่องเรือชมวิถีชีวิตริมคลองสำโรงและเลือกซื้อสินค้าจากทางเรือ ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวจะสามารถสะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ประเพณีวัฒนธรรมดั้งเดิมของชุมชน ที่แฝงไปด้วยบรรยากาศของความเก่าแก่และความเป็นโบราณอย่างแท้จริง หรืออาจมีการนำอัตลักษณ์มาพัฒนาชุมชนด้านสังคม ทั้งการจัดทำแหล่งเรียนรู้ในชุมชนและการจัดทำประวัติศาสตร์ชุมชน เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วม การเรียนรู้ และการสร้างสำนึกความเป็นพลเมืองของชุมชน อันจะทำให้ชาวชุมชนได้รู้จักชุมชนของตนเองมากขึ้น รู้จักรากเหง้าของตนเอง รู้ถึงคุณค่าของชุมชน จนนำไปสู่การเกิดจิตสำนึกสาธารณะที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนร่วมกันมากขึ้น และมีความรู้สึกของการเป็นเจ้าของและมีความห่วงใยในชุมชนของตนเอง ทั้งหมดนี้เป็นการต่อยอด เพื่อนำไปสู่การเป็นชุมชนเข้มแข็งที่มีศักยภาพและสามารถพึ่งตนเองได้ต่อไป บนพื้นฐานความสงบสุขของชุมชน รวมทั้งอาจนำอัตลักษณ์ของชุมชนมาพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม ทั้งการรณรงค์การปลูกบัวภายในลำคลองสำโรง รณรงค์การใช้เรือพายแทนการใช้เรือเครื่องยนต์ รณรงค์การมีวิถีชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยการใช้วัสดุที่ย่อยสลายได้ง่ายและในการบรรจุหีบห่ออาหาร การใช้ปิ่นโตเป็นภาชนะในการบรรจุอาหารไปทำบุญตักบาตรที่วัดแทนการใช้ถุงพลาสติก เป็นต้น

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้

1. ชุมชนตลาดโบราณบางพลีควรนำอัตลักษณ์มาเป็นเครื่องมือต่อการกำหนดแนวทางการพัฒนาชุมชนหรือสร้างความร่วมมือกับเทศบาลตำบลบางพลีและภาคีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาชุมชน เพื่อให้การผลพัฒนาที่เกิดขึ้นมีความสอดคล้องกับอัตลักษณ์ของชุมชน ซึ่งเป็นทุนของชุมชนที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์เพื่อการพัฒนาได้
2. ชุมชนตลาดโบราณบางพลีควรมีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างความเข้มแข็งของอัตลักษณ์ เช่น การจัดเวทีแลกเปลี่ยนในชุมชนในการนำอัตลักษณ์แต่ละเรื่องไปใช้ เพื่อเป็นรากฐานของการนำมาใช้เป็นทุนในการพัฒนาชุมชนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ชูศรี สัตยานนท์. (2551). **เล่าเรื่องเมืองบางพลี เล่ม 2**. กรุงเทพฯ: พงศ์พัฒนการพิมพ์.
- ดวงกมล เวชวงศ์. (2553). **กระบวนการนำเสนออัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ยวนในบริบทของการท่องเที่ยวผ่านหอวัฒนธรรมพื้นบ้านและตลาดทำน้ำ: ศึกษากรณีชุมชนยวนตำบลต้นตาล อำเภอสายบุรี จังหวัดกระบี่**. วิทยานิพนธ์มานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.
- ตลาดบางพลี. (2557). **พื้นที่บริเวณชุมชนตลาดโบราณบางพลี**. [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก: <http://www.iurban.in.th/review/bang-phli-floating-market/> (2557, 15 มกราคม)
- ธีรยุทธ บุญมี. (2547). **ประชาสังคม**. กรุงเทพฯ: สายธาร.
- พระครูวุฒิชัยธรรมสุนทร. (2514). **ประวัติหลวงพ่อโต**. สมุทรปราการ: ช. แสงงามการพิมพ์ 7.

เสกสรรค์ สรรสรพิสุทธิ์. (2547). **อัตลักษณ์ของไทลื้อและการปรับตัวเพื่อความอยู่รอด**
ภายในระบบเศรษฐกิจ ทุยนิยม: กรณีศึกษาบ้านแม่สาบ ตำบลสะเมิงใต้ อำเภอสะเมิง
จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. อ้างถึงใน นุชจรินทร์ ทับทิม. (2553). **การสื่อสารอัตลักษณ์**
ของชุมชนบ้านวัวลาย จังหวัดเชียงใหม่ผ่านกิจกรรมถนนคนเดิน. วิทยานิพนธ์
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

Jenkins, R. (1996). **Social Identity**. London and New York: Rout ledge.